

«Хірургія»

ПРОГРАМА

іспиту для вступу до аспірантури

Тема: Організація хірургічної допомоги населенню на сучасному етапі.

Основні нормативні документи з організації охорони здоров'я та організація амбулаторно-поліклінічної, спеціалізованої і невідкладної хірургічної допомоги. Питання управління та планування в хірургічній службі (роль і сфера діяльності завідувача відділенням, головного хірурга області, міста (району) в системі управління охороною здоров'ям; планування і організація безперервного післядипломного навчання хірургів, організація навчального процесу на кафедрі). Основні показники санітарної і демографічної статистики, методика, розрахунок, оцінка, аналіз діяльності поліклініки, стаціонару, хірурга. Санітарно-протиепідемічна робота в хірургічній службі (санітарно - епідемічний режим в хірургічному кабінеті, відділенні поліклініки, хірургічному стаціонарі, операційному блоці; санітарна просвіта та організація роботи з формування здорового способу життя та профілактики хірургічних захворювань). Основні напрямки медичної та соціальної реабілітації хірургічних хворих в лікувально-профілактичних установах різного профілю.

Організація експертизи тимчасової непрацездатності. Права і обов'язки лікуючого лікаря, завідуючого відділенням при проведенні експертизи. Документи, які засвідчують тимчасову непрацездатність, правила їх заповнення та видачі. Показання та порядок скерування хворих на МСЕК і взаємозв'язок установ охорони здоров'я і МСЕК. Правові основи хірургічної допомоги. Питання етики і деонтології в професійній діяльності хірурга (Законодавство України про охорону здоров'я і медичну допомогу. Основні професійні обов'язки і права медичних працівників. Класифікація професійних правопорушень медичних працівників і відповідальність за їх скоєння. Медична етика і деонтологія моральних і правових норм в діяльності хірурга. Лікарська таємниця).

Тема: Спеціальні методи дослідження в хірургії.

I. Лабораторні, патоморфологічні методи дослідження:

- Біохімічні дослідження функції печінки, підшлункової залози і нирок при хірургічних захворюваннях. Показники печінкової і ниркової недостатності.
- Лабораторна діагностика розладів білкового обміну, кислотно-лужного стану та водно-електролітних розладів. Клінічна оцінка їх показників.
- Лабораторна діагностика коагуляційного гемостазу.
- Методи діагностики гелікобактерної інфекції.
- Лабораторна і морфологічна діагностика патології печінки.
- Отримання, цитологічне і біохімічне дослідження виділень, випітних рідин, пунктатів, біологічних рідин та клінічна оцінка їх результатів.

II. Рентгенологічні та радіоізотопні методи

- Рентгеноскопія і рентгенографія (оглядова, прицільна), фістулографія, маммографія в діагностиці хірургічних захворювань: показання, техніка виконання, ускладнення, оцінка і значення отриманих результатів.
- Комп'ютерна томографія, магнітно-ядерна томографія.
- Рентгенодіагностика ушкоджень і захворювань опорно-рухового апарату.
- Ангіографія та флебографія різних відділів артеріальної і венозної систем.
- Бронхографія загальна і селективна.
- Контрастне дослідження стравоходу, шлунка, дванадцятипалої і тонкої кишок. Іригоскопія та іригографія.
- Черезшкірне, черезпечінкове, інтраопераційне, ретроградне ендоскопічне рентгенологічне дослідження жовчних шляхів.
- Видільна урографія, ретроградна пієлографія, цистографія, уретрографія.
- Радіонуклідна діагностика захворювань щитоподібної залози, легень, печінки, селезінки, підшлункової залози, нирок, наднирників, кісток.
- Радіоізотопне визначення об'єму циркулюючої крові.

III. Інструментальні методи:

- Ендоскопічні дослідження захворювань дихальних шляхів і легень: ларингоскопія, трахеобронхоскопія, торакоскопія, медіастіноскопія.
- Ендоскопічні дослідження травного тракту: фіброезофаго-гастроудоденоскопія, ректороманоскопія, фіброколоноскопія.
- Діагностична лапароскопія.
- Біопсія пункційна, інтраопераційна, ендоскопічна, лапароскопічна.
- Іригоскопія, уретроскопія.
- Ультразвукове дослідження форми, розмірів, топографії і акроструктурних змін органів, вільної рідини в грудній і черевній порожнинах.
- Реовазографія.

Тема: Загальна патологія. Теорія діагнозу.

Оформлення клінічної документації на померлого хворого в відділеннях хірургічного профілю. Оформлення лікарського свідоцтва про смерть. Вимоги до діагнозу. Правила формулювання діагнозу. Структура та логіка діагнозу. Особливості побудови діагнозу при хірургічній патології. Особливості розтину хворих з хірургічною патологією. Правила написання протоколу розтину. Лікарсько-контрольна комісія та клініко-патологоанатомічна конференція. Організація та проведення лікарсько-контрольної комісії. Організація та проведення клініко-патологоанатомічної конференції. Прижиттєва морфологічна діагностика. Прижиттєва діагностика захворювань за даними біопсій. Дослідження післяопераційного матеріалу, висновки патолога за прижиттєвою діагностикою. Експрес-діагностика. Аналіз якості клінічної діагностики за даними патологоанатомічної служби.

Тема: Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в хірургії.

Основні лікарські засоби, що застосовуються для анестезії; інгаляційні і неінгаляційні анестетики, холіноміметики й холінолітики, міорелаксанти; характеристика, механізм дії, побічні ефекти і ускладнення від їх застосування. Клініко-фізіологічна оцінка загального стану хворого; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення.

Види, способи і методи анестезії. Інгаляційний наркоз; критерії адекватності і контроль основних функцій організму під час загального знеболення; небезпеки і ускладнення та методи боротьби з ними. Місцеві анестетики і види місцевою знеболення. Регіональні методи знеболення. Перидуральна та спинномозкова анестезія. Показання, ускладнення. Деякі особливості передопераційної підготовки, анестезіологічного забезпечення в плановій і ургентній хірургії, у педіатрії та геронтології, у вагітних, в амбулаторній хірургії, при супутніх захворюваннях і деяких станах. Діагностика і реанімаційна допомога при гострій серцево-судинній і легеневій недостатності. Патофізіологія згасання і відновлення життєвих функцій організму. Прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен. Надання невідкладної допомоги і реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах, отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, і рибами. Післяопераційний період: основні принципи спостереження і догляду за хворими та інтенсивної терапії. Інтенсивна терапія при шоку (геморагічному, травматичному, анафілактичному, септичному), тромбогеморагічному синдромі. Невідкладна допомога та інтенсивна терапія при гострих ускладненнях цукрового діабету: гіперглікемічний з кетоацидозом, гіперосмолярний, гіперацетонемічний та гіпоглікемічний комах. Характеристика антигенних систем крові, їх значення в трансфузіології. Характеристика цільної крові, її компонентів, препаратів. Механізм їх лікувальної дії. Показання і протипоказання для застосування. Визначення груп крові за антигенними системами АВО та Кь. Проби на сумісність при переливанні компонентів крові. Методи і техніка переливання компонентів крові, посттрансфузійні реакції і ускладнення.

Тема: Трансфузійна і інфузійна терапія та нутріціологія.

Сучасні трансфузійні та інфузійні засоби за їх патогенетичною спрямованістю і механізмом дії. Трансфузійна терапія з метою гемостазу при дефіциті клітинних елементів крові та гіповолемії. Методи визначення об'єму циркулюючої крові. Трансфузійно-інфузійна терапія при дефіциті білків плазми крові і при інтоксикаціях. Коректори кислотного-лужного і водно-сольового балансу і лікувальна гемодилуція. Парентеральне харчування. Зондове та лікувальне харчування хірургічних хворих. Вплив на органи і системи з метою стимуляції процесів регенерації, підвищення імунної активності організму.

Тема: Захворювання легень та плеври.

Абсцес і гангрена легень: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативні методи лікування, показання і протипоказання до хірургічного лікування та його методи; види операцій, ускладнення та їх профілактика під час операції і віддаленому післяопераційному періодах, реабілітація. Бронхоектатична хвороба. Кісти і полікістоз легень. Спонтанний пневмоторакс. Легенева кровотеча. Бронхіальні нориці. Плеврити. Емпієма плеври. Гострий піопневмоторакс.

Тема: Захворювання середостіння, стравоходу і діафрагми.

Медіастиніт. Міастенія як хірургічна проблема. Езофагіти. Дивертикули стравоходу. Кардіоспазм. Ахалазія кардії. Грижі діафрагми. Сторонні тіла та травма стравоходу. Опіки стравоходу.

Тема: Травма грудної клітки.

Тупа і проникаюча травма грудної клітки. Переломи ребер і грудини. Травматична асфіксія. Плевропульмональний шок. Види пневмотораксів: закритий, відкритий, напружений. Емфізема середостіння. Гемоторакс (гемопневмоторакс). Поранення і розриви легень. Поранення серця. Методика зашивання ран серця. Травматичне ушкодження діафрагми. Операційні доступи; трансабдомінальні, трансторакальні. Поєднана травма грудної клітки і живота. Особливості діагностики і хірургічної тактики.

Тема: Хірургічні захворювання шлунка і дванадцятипалої кишки.

Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки. Сучасні погляди на етіопатогенез і консервативні методи лікування. Ускладнення виразкової хвороби: перфорація, кровотеча, стеноз, пенетрація, малігнізація, внутрішні фістули. Показання і обґрунтування до хірургічних методів лікування виразкової хвороби та їх оцінка. Хірургічна тактика при проривних і кровоточивих виразках. Інші захворювання шлунка: гостре розширення, заворот, флегмона, туберкульоз, сифіліс, безоари. Дивертикуліти дванадцятипалої кишки. Ранні ускладнення операцій на шлунку і дванадцятипалій кишці: неспроможність швів кукси дванадцятипалої кишки або анастомозу, кровотечі, анастомози. Пізні ускладнення операцій на шлунку: пострезекційні та постваготомні синдроми. Морфологічні і патофізіологічні зміни при кишковій непрохідності. Клініка і методи діагностики різних видів механічної і динамічної кишкової непрохідності. Особливості передопераційної підготовки хворих при гострій кишковій непрохідності, хірургічне лікування, операційні доступи, особливості ревізії черевної порожнини, ознаки життєздатності кишки, особливості її резекції та декомпресії. Дренування черевної порожнини. Післяопераційне лікування. Злукова хвороба. Сучасні погляди на причини злукоутворення та його попередження. Особливості втручання при злуковій непрохідності. Тромбоз і емболія судин брижі кишок.

Тема: Гострий апендицит.

Класифікація, клініка і діагностика. Особливості перебігу гострого апендициту при атипових локалізаціях червоподібного відростка. Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, періапендикулярний абсцес, перитоніт, абсцес черевної порожнини, пілефлебіт. Техніка операційних втручань при гострому апендициті. Післяопераційні ускладнення апендектомії.

Тема: Захворювання тонкої кишки.

Виразки тонкої кишки (неспецифічні і специфічні). Дивертикули тонкої кишки. Дивертикуліт Меккеля. Мезоаденіт. Клініка, діагностика, лікування. Хронічний апендицит. Зовнішні кишкові нориці.

Тема: Хірургічні захворювання печінки.

Функціональний стан печінки при хірургічній патології. Кісти (непаразитарні та паразитарні) печінки. Абсцеси печінки. Цироз печінки та портальна гіпертензія. Черезшкірна черезпечінкове дронування абсцесів та кіст печінки.

Тема: Хірургічні захворювання жовчних шляхів.

Жовчнокам'яна хвороба та її ускладнення. Холангіт: етіологія, патогенез, методи діагностики, особливості передопераційної підготовки хворих, місце ендоскопічних методів в комплексі передопераційної діагностики і лікування. Хірургічні методи лікування при механічній жовтяниці: показання до холедохотомії, техніка її виконання та завершення; показання та техніка операцій на великому дуоденальному соску; ускладнення під час операцій на жовчних шляхах і після операції (ранні та пізні). Гострий холецистит. Хронічний (калькульозний і безкам'яний) холецистит. Постхолецистектомічний синдром. Реконструктивні та відновлювальні операції на жовчних шляхах: діагностика ушкодження жовчних шляхів під час операцій, в найближчому і віддаленому післяопераційному періодах, методи відновлення прохідності жовчних шляхів (на дренажах, білідигестивні анастомози); операції при патології дистального відділу холедоха. Лапароскопічна хірургія жовчних шляхів.

Тема: Хірургічні захворювання селезінки.

Захворювання кровотворної системи, при яких необхідна спленектомія. Доброякісні пухлини, непаразитарні і паразитарні кісти. Методика спленектомії.

Тема: Захворювання підшлункової залози.

Сучасні погляди на етіопатогенез гострого панкреатиту. Консервативне і хірургічне лікування гострого панкреатиту. Ускладнення гострого панкреатиту. Роль черезшкірних пункцій в лікуванні рідинних скупчень при гострому панкреатиті. Роль лапароскопічної санації при ферментативному перитоніті. Хронічний панкреатит. Кісти підшлункової залози (справжні і псевдокісти).

Тема: Захворювання і травми прямої кишки та заднього проходу.

Гострий парапроктит. Хронічний парапроктит - нориці прямої кишки. Ректовагінальні нориці. Геморой, консервативне і операційне лікування. Тріщини заднього проходу. Епітеліальні куприкові ходи. Дермоїдні кісти і тератоїдні пухлини промежини та позаректальних просторів. Випадіння прямої кишки. Стриктури прямої кишки. Недостатність анального жому. Інертна пряма кишка. Травматичні ушкодження прямої кишки і промежини, діагностика. Показання до первинного зашивання ран прямої кишки і до накладання колостоми. Сторонні тіла прямої кишки. Шляхи проникнення і методи видалення. Лапароскопічна резекція прямої кишки, місце роботизованої хірургії в колопроктології.

Тема: Захворювання ободової кишки.

Неспецифічний виразковий коліт і хвороба Крона. Дивертикули товстої кишки. Дивертикульоз, дивертикуліт. Функціональна кишкова диспепсія: подразнена товста кишка, симптоматичний (вторинний) закріп, функціональний закріп. Аномалії розвитку ободової кишки: незакінчений поворот ободової кишки, мегаколон, хвороба Гіршпрунга. Кровотечі із нижніх відділів кишкового тракту. Хірургічна реабілітація хворих із ентеро- та колостомами і кишковими норицями. Лапароскопічна резекція різних відділів товстого кишечника, місце роботизованої хірургії в колопроктології.

Тема: Хірургічне лікування захворювань щитоподібної та парашитоподібних залоз.

Тиротоксикоз. Ендемічний зоб. Вузловий зоб. Аденома щитоподібної залози. Операції на щитоподібній залозі. Хронічні тироїдити (Хашимото, Ріделя). Гіперпаратироз. Операції на парашитоподібних залозах. Хірургічне лікування захворювань інсулярного апарату підшлункової залози. Цукровий діабет: ураження внутрішніх органів і судин. Цукровий діабет і хірургічні захворювання, особливості передопераційної підготовки, вибору знеболення і ведення післяопераційного періоду. Діабетична стопа. Інсулінома і ульцерозна аденома підшлункової залози. Хірургічне лікування захворювань наднирників і оваріальної гіперандрогенії. Пухлини мозкового шару наднирників. Пухлини кіркового шару наднирників. Аддісонова хвороба. Синдром Штейна-Левенталю.

Тема: Хірургічні захворювання судин.

Варикозна хвороба. Роль ендовенозної лазерної та радіочастотної абляції в лікуванні варикозного розширення вен нижніх кінцівок. Гострі тромботичні і запальні захворювання системи нижньої порожнистої вени. Тромбофлебіт і флеботромбоз нижніх кінцівок. Пост-тромбофлебітичний синдром. Гострий тромбоз системи верхньої порожнистої вени. Облітеруючий ендартеріт. Облітеруючий тромбангіт (хвороба Бюргера). Облітеруючий атеросклероз. Діабетичні ангіопатії нижніх кінцівок. Артеріо-венозні аневризми. Емболія і гострий тромбоз артерій нижніх кінцівок. Тромбоемболія легеневої артерії. Загальні принципи лікування ушкоджень кровоносних судин. Визначення показань до відновлення прохідності судин. Перев'язка, катетеризація та відновлення прохідності судин: види судинних швів, трансплантація і протезування судин, шунтування судин. Ендоваскулярні методи лікування атеросклерозу.

Тема: Захворювання лімфатичної системи кінцівок.

Лімфедема (слоновість). Лімфангоїт, лімфаденіт.

Тема: Гнійні хірургічні захворювання.

Загальні дані про рани. Особливості і класифікація ран. Тактика хірурга. Первинна хірургічна обробка рани. Рання, відтермінована, пізня хірургічна обробка рани. Загоєння рани: первинне, вторинне. Ускладнення. Ушкодження сухожилків розгиначів і згиначів пальців кисті. Принципи хірургії кисті. Первинний та вторинний шов і пластика сухожилків. Ушкодження периферичних нервів: принципи діагностики ушкоджень нервів верхніх і нижніх кінцівок, доступи до нервових стовбурів, операційне лікування

(невроліз, шов нерва, пластика), реабілітація. Етіопатогенез раневої інфекції і фактори, які впливають на її розвиток. Фази раневого процесу. Хірургічні, фармакологічні і фізичні методи профілактики та лікування раневої інфекції. Гнійні запалення шкіри і підшкірної клітковини: фурункул, фурункульоз, бешиха, еризипелюїд, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона. Бактерійні інфекції глибоких шарів тканин і клітковинних просторів шиї: фасціїти, міонекроз, флегмони (аксілярна, субпекторальна). Глибокі субфасціальні і міжм'язеві флегмони кінцівок. Флегмони заочеревинного простору і тазу. Гнійні захворювання кисті і стопи (панариції, флегмони). Гнійні процеси в грудній залозі. Лактаційний мастит. Принципи лікування початкових і гнійних форм лактаційного маститу.

Тема: Сепсис.

Епідеміологія і класифікація сепсису. Патогенез сепсису. Лікування сепсису: хірургічні аспекти, антибактерійна терапія, імунотерапія, обґрунтування різних напрямків інтенсивної терапії.

Тема: Специфічні інфекції.

Правець і сказ. Проблеми ВІЛ-інфекції в хірургії.

Тема: Опіки та відмороження.

Організація медичної допомоги. Актуальність і частота опіків. Класифікація опіків. Визначення глибини та площі опіку. Загальні принципи місцевого лікування при поверхневих і обмежених глибоких опіках: самопоміччя, перша медична допомога, пов'язочні і безпов'язочні методи. Невідкладні і ранні тотальні некректомії з одночасною і відтермінованою трансплантацією аутошкіри. Стадії опікової хвороби. Опіковий шок (патогенез, клініка, лікування). Гостра опікова токсемія (патогенез, клініка, лікування). Опікова септикотоксемія (патогенез, клініка, лікування). Перша медична і лікарська допомога при великих опіках і місцеве лікування на різних стадіях опікової хвороби. Етапні некректомії і критерії готовності до трансплантації аутошкіри. Застосування ауто- гомо- і гетеротрансплантатів для закриття рани. Місцеве лікування в умовах палат з абактерійним і регульованим за температурою повітря. Період реконвалесценції. Реабілітація. Електричні і електротермічні опіки. Хімічні і термохімічні опіки. Променеві опіки. Комбіновані опіки. Симптоми і диференційна діагностика відморожень. Ускладнення, супутні захворювання і ушкодження при відмороженні. Фактори, сприяючі виникненню відморожень і замерзанню. Перше поміччя і лікування при відмороженнях і замерзаннях.

Тема: Амбулаторна хірургія.

Правові нормативи діяльності хірурга в поліклініці. Диспансерний огляд за хворими. Експертиза тимчасової непрацездатності хірургічних хворих, ЛКК та МСЕК. Панариції. Види, техніка операцій. Абсцеси, флегмони, карбункули, фурункули, гідраденіти. Атероми, ліпоми, фіброліпоми, фіброми. Ганглії. Види, техніка операцій. Врослі нігті. Техніка операцій.

Тема: Невідкладна урологія.

Гострі захворювання і травма сечостатевих органів. Неспецифічні захворювання сечостатевих органів: гострий пієлонефрит, апостематозний нефрит, абсцес нирки, карбункул нирки, паранефрит, гострий цистит. Камені нирки і сечоводів. Оклюзія сечовивідних шляхів. Гостра затримка сечовипускання. Закриті та відкриті ушкодження органів сечовидільної і статеві системи: нирок, сечоводів, сечового міхура уретри.

Ушкодження статевих членів, калитки і її органів.

Тема: Невідкладна гінекологія.

Порушена позаматкова вагітність. Апоплексія яєчника. Розрив і перекрут кисти яєчника. Піосальпінгс і пельвіоперитоніт. Перфорація матки. Лапароскопічні методи лікування в невідкладній гінекології.

Тема: Основи теоретичної і клінічної онкології.

Сучасна уява про виникнення злоякісного пухлинного росту. Канцерогенез. Клінічні стадії та морфологія раку. Основні принципи діагностики онкологічних захворювань і особливості обстеження онкологічних хворих. Організація онкологічної допомоги населенню. Основні принципи лікування онкологічних хворих: комбінованого і комплексного, хірургічного, променевого; хіміотерапія, гормонотерапія, імунотерапія. Реабілітація і диспансеризація онкологічних хворих. Роль лапароскопічних та роботизованих методів лікування пухлин. Ендоваскулярна емболізація пухлин, ендоваскулярна протипухлинна поліхіміотерапія..

Тема: Кісти, пухлини ший та грудної клітки.

Кісти ший. Рак щитоподібної залози. Доброякісні і злоякісні пухлини легень. Доброякісні і злоякісні пухлини середостіння. Рак стравоходу і кардії. Доброякісні пухлини грудної залози. Рак грудної залози. Можливості естетичної терапії після радикальних резекцій молочної залози.

Тема: Пухлини органів черевної порожнини.

Рак шлунка. Доброякісні пухлини шлунка і тонкої кишки. Рак печінки: первинний, метастатичний. Рак підшлункової залози. Рак ободової і прямої кишки. Доброякісні пухлини ободової і прямої кишки. Роль лапароскопічних та роботизованих методів лікування пухлин даної локалізації. Ендоваскулярна емболізація пухлин.

Тема: Пухлини статеві та сечовивідної системи.

Злоякісні пухлини жіночих статевих органів: рак шийки матки, рак ендометрія, рак яєчників, трофобластичні хвороби (простий пухирний занесок, проліферуючий пухирний занесок, хоріокарцинома). Пухлини нирок: аденокарцинома, саркома, нефробластома (пухлина Вільмса); папілярний і плоскоклітинний рак ниркової миски та сечоводу. Папілома, рак сечового міхура, рак простати. Пухлини яєчок: семіноми і несеміномні пухлини (ембріональний рак, тератобластома, хоріокарцинома, рак жовточного мішка). Роль лапароскопічних та роботизованих методів лікування пухлин даної локалізації. Ендоваскулярна емболізація пухлин.

Тема: Пухлини шкіри, м'яких тканин, кісток.

Базеліома. Плоскоклітинний рак шкіри. Меланома шкіри. Злоякісні пухлини кісток і м'яких тканин, остеогенна і періостальна саркома, хондросаркома, саркома Юінга, ретикулосаркома, ліпосаркома, злоякісна фіброзна гістіоцитома, фібросаркома, синовіальна саркома, рабдоміосаркома.

Доброякісні пухлини шкіри і м'яких тканин. Роль візуалізаційних методів та лімфосцинтиграфії в лікуванні пухлинних захворювань шкіри.

Тема: Нейрохірургія.

Ушкодження кісток черепа: переломи склепіння черепа та основи черепа. Закриті ушкодження головного мозку: струс, забій і стиснення головного мозку. Травматичні внутрішньочерепні крововиливи: епідуральні, субдуральні, субарахноїдальні, внутрішньо-шлуночкові та внутрішньомозкові крововиливи, набряк головного мозку. Відкриті ушкодження головного мозку. Поєднана черепно-мозкова травма з іншими ушкодженнями. Травма хребта та спинного мозку.

Тема: Абдомінальна хірургія. Грижі живота.

Загальне вчення про грижі. Етіологія. Класифікація. Складові частини грижі. Симптоматологія і діагностика. Операційні методи лікування гриж: пахвинних, стегнових, пупкових, навколорічкових, білої лінії живота. Особливості лікування післяопераційних гриж. Невправима, защемлена грижа. Особливості хірургічного лікування. Грижі рідкісних локалізацій і внутрішні черевні грижі (передчеревні, позачеревні, внутрішньочеревні). Лапароскопічні технології лікування гриж живота.

Тема: Травма живота.

Ушкодження шлунково-кишкового тракту сторонніми тілами. Поранення стінки живота. Травма паренхіматозних органів: печінки, селезінки. Травма порожнистих органів. Поєднана травма: живота і черепа, живота і опорно-рухового апарату. Роль лапароскопії в діагностиці травм живота.

Тема: Малоінвазивна хірургія.

Ендоскопічні втручання при доброякісних і пухлинних стенозах, стриктурах і сторонніх тілах верхніх відділів травного тракту. Ендоскопічний гемостаз при кровотечах з варикозно розширених вен стравоходу: склеротерапія, накладання лігатур і кілець. Ендоскопічні методи лікування виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки та її ускладнень. Ендоскопічні операції на прямій і ободовій кишці. Ендоскопічна поліпектомія і мукозектомія при передракових станах і ранньому раку. Ендоскопічна папілосфінктеротомія і холедохолітоекстракція. Стентування дуоденального сосочка. Лапароскопічна холецистектомія, інструментарій, техніка виконання. Показання і протипоказання. Лапароскопічна холецистостомія. Лапароскопічні втручання на діафрагмі, лапароскопічна герніо-пластика. Лапароскопічні втручання на порожнистих органах (резекція кишки, апендектомія). Лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії. Черезшкірні пункції під контролем УЗД об'ємних рідинних утворень різної локалізації. Черезшкірне черепно-мозкове

дренування жовчних шляхів. Ендоваскулярна хірургія. Стентування судин. Емболізація артерій. Роботизована хірургія.

Питання для підготовки до іспиту з хірургії для вступу до аспірантури по спеціальності «хірургія»

1. Асептика. Визначення поняття. Сучасні підходи до обробки рук хірургів та операційного поля. Класифікація сучасного перев'язувального та шовного матеріалів.
2. Антисептика. Сучасна антисептика. Групи антисептичних засобів.
3. Антибіотики. Класифікація. Принципи раціональної антибіотикотерапії. Вибір шляху введення антибіотика. Місце антибіотикопрофілактики в хірургії. Антибіотикорезистентність.
4. Сучасна трансплантологія. Пересадка органів та їх комплексів: серця, нирок, печінки, легенів, кишок, пересадка тканин. Результати трансплантації. Імуносупресорна терапія. Тканинна несумісність.
5. Групи крові. Система АВО. Методи визначення. Цоліклони. Систематичні та технічні помилки при визначенні групової належності крові. Засоби запобігання помилок.
6. Резус-фактор, його різновиди. Методи визначення. Значення резус-фактора.
7. Компоненти крові. Показання до застосування. Переливання компонентів крові. Показання до гемотрансфузії та техніка її виконання. Переливання в центральні вени. Аутогемотрансфузія та реінфузія крові.
8. Реакції та ускладнення при переливанні крові та її компонентів. Гемолітичний трансфузійний шок. Імунопатогенез. Клініка, невідкладна терапія. Запобігання розвитку ниркової недостатності.
9. Крово- та плазмозамінники. Класифікація. Показання до їх застосування. Можливі ускладнення та їх профілактика.
10. Кровотечі. Класифікація. Патогенез гіповолемічного шоку. Особливості зовнішніх та внутрішніх кровотеч. Визначення ступеня крововтрати. Загальні та місцеві реакції організму на крововтрату.
11. Засоби тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Показання до перев'язування судин та судинного шва. Збереження кровотоку при ушкодженні магістральних артерій. Особливості гемостазу у хворих на гемофілію та при ДВЗ-синдромі.
12. Рани. Визначення поняття. Класифікація. Особливості клініки різних видів ран. Загоювання ран. Перебіг ранового процесу. Фази, їх механізм. Загоювання ран первинним та вторинним натягом.
13. Лікування ран. Принципи первинної хірургічної обробки ран. Хірургічні шви, їх види, показання до застосування. Лікування інфікованих ран. Дренування ран – активне та тривале промивання. Лікування гнійних ран у абактеріальному середовищі.
14. Опіки. Термічні опіки. Етіологія. Ступені ураження. Визначення площі опіків. Роль ступеня та площі опіку в перебігу захворювання. Опікова хвороба. Клінічні фази, патогенез, лікування. Фази перебігу опікової хвороби. Поверхневі та глибокі опіки: особливості, місцеве лікування, відкритий та закритий методи, лікування в абактеріальному середовищі. Дерматопластика.
15. Опіковий шок. Причини виникнення. Перша допомога та лікування потерпілих у стані опікового шоку.
16. Відмороження. Особливості ураження. Ступені відмороження. Періоди, клінічний перебіг. Перша допомога та лікування в дореактивному та реактивному періодах. Різниця в природі змін у тканинах при опіках та при відмороженнях.
17. Гостра хірургічна інфекція: неспецифічна, специфічна, гнилісна анаеробна, неклостридіальна анаеробна. Збудники. Ворота інфекції. Загальна та місцева реакції організму. Роль імунної системи.
18. Госпітальна інфекція. Методи попередження розповсюдження внутрішньолікарняної інфекції.

19. Клінічні форми гнійної інфекції шкіри та підшкірно-жирової клітковини. Фурункули, фурункульоз. Карбункул. Гідраденіт. Бешиха. Особливості перебігу, можливі ускладнення. Принципи лікування. Абсцеси, флегмони. Особливі форми флегмон. Клініка, діагностика, лікування.
20. Гнійні захворювання пальців. Класифікація панарициїв. Шкірний та підшкірний панарицій, пароніхія. Особливості сухожилкового панарицію першого та п'ятого пальців. Кістковий панарицій. Пандактиліт. Клініка, діагностика, лікування. Флегмони долонної та тильної поверхні кисті. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.
21. Остеомієліт. Визначення поняття, класифікація. етіологія. клініка, діагностика, особливості гострого гематогенного та травматичного остеомієліту. Лікування.
22. Гангрена. Етіологія. Суха та волога гангрена. Клініка, діагностика, лікування. Особливості діабетичної гангренни нижніх кінцівок. Клініка, діагностика, лікування. Газова гангрена. Збудники, класифікація, клініка та діагностика, сучасні принципи лікування. Профілактика анаеробної інфекції.
23. Пращець. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика – роль активно-пасивної імунізації та розширеної первинної хірургічної обробки рани з її промиванням.
24. Хронічна специфічна хірургічна інфекція. Туберкульозний спондиліт і коксит. Актиномікоз, його локалізації. Особливості діагностики. Клініка, лікування.
25. Гострий лактаційний мастит. Форми, клініка, діагностика, лікування.
26. Доброякісні пухлини молочної залози. Діагностика, лікування, особливості проведення хірургічних операцій. Пластичні операції на молочній залозі.
27. Передопераційна підготовка і ведення післяопераційного періоду у хірургічних хворих. Шкали оцінки стану хворого.
28. Патологічні синдроми, пов'язані з кровотечею: сладж-синдром, ДВЗ-синдром, дилуційна коагулопатія, респіраторний дистрес-синдром у дорослих (РДСД).
29. Травматичний шок. Класифікація, клініка, діагностика, обсяг протишоківих засобів при наданні першої лікарської допомоги. Показання та протипоказання до хірургічного втручання. Протишоківий костюм.
30. Сепсис. Визначення поняття. Важкий сепсис, септичний шок, поліорганна недостатність. Патогенез. Клінічні форми. Характеристика синдрому системної запальної відповіді.
31. Електротравма. Загальний та місцевий вплив електричного струму. Особливості електричних опіків при ураженні постійним та перемінним струмом. Перша допомога при електротравмі. Лікування електричних опіків.
32. Синдром тривалого стиснення. Патогенез. Класифікація, клініка, діагностика. Перша допомога та основні принципи лікування.
33. Гостра дихальна недостатність. Класифікація. Причини. Клініка. Діагностика. Лікування. Трахеостомія, техніка виконання.
34. Етіологія, патогенез, інтенсивна терапія анафілактичного шоку.
35. Підготовка до наркозу. Методи оцінки операційного ризику у хірургічних хворих. Вибір методу знеболювання в залежності від хірургічного втручання та віку хворого. Стандарт моніторингу стану хворого в операційній. Використання пульсоксиметрії, капнографії, стимуляторів периферичних нервів.
36. Сучасна збалансована анестезія. Засоби, що використовуються для цього. Ускладнення та їх профілактика. Інгаляційний та неінгаляційний наркоз.
37. Смерть клінічна, біологічна. Критерії ефективності реанімаційних заходів та їх тривалість.
38. Порушення електролітного обміну у хірургічних хворих. Їх терапія.
39. Місцева анестезія. Її види. Типи блокад. Анестетики та їх побічні дії. Визначення чутливості до анестетика. Спинальний та епідуральна анестезія, відмінності.
40. Онкогенез, сучасні погляди на проблему. Основні принципи діагностики онкологічних захворювань. Рання діагностика онкологічних захворювань. Морфологічні методи діагностики злоякісних пухлин. Види біопсій.
41. Спеціальні методи лікування онкохворих. Типи радикальних втручань, види лімфодисекцій, класифікація груп лімфовузлів. Хіміотерапія, класифікація лікарських засобів. Променева терапія.

42. Клінічні групи онкологічних хворих. Диспансерне спостереження за онкохворими. Паліативне та симптоматичне лікування онкохворих, принципи та підходи.
43. Класифікація раку шкіри. Лікування раку шкіри, пухлин голови та шиї. Меланома шкіри. Класифікація. Клінічні ознаки пухлини. Діагностика. Вимоги до хірургічного лікування. Комплексна терапія.
44. Класифікація сарком м'яких тканин. Клініко - патогенетичні особливості. Діагностика та лікування. Обов'язкові методи обстеження при підозрі на саркоми м'яких тканин та кісток.
45. Пухлинні враження печінки. Етіологія, клініка та діагностика, лікування раку печінки. Метастатичні враження печінки. Підходи до лікування. Види операцій.
46. Хірургічна тактика лікування пухлин гепатобіліарного тракту, ускладнених обтураційною жовтяницею.
47. Класифікація раку шлунка (клінічна, морфологічна, TNM). Хірургічне лікування раку шлунка. Назви операцій, показання та їх обсяг. Радикальні, паліативні та симптоматичні операції. Реабілітація хворих.
48. Рак стравоходу. Класифікація (клінічна, морфологічна, TNM). Клініка, діагностика та лікування (радикальні та симптоматичні операції). Реабілітація хворих.
49. Клініка, діагностика та лікування злоякісних лімфом.
50. Рак підшлункової залози. Клініка, діагностика. Обсяг радикальних операцій в залежності від локалізації пухлини. Симптоматичні операції.
51. Рак легенів. Класифікація (клінічна, морфологічна, TNM). Клініка, діагностика. Залежність тактики лікування від морфологічної структури пухлини.
52. Рак ободової кишки. Клінічні форми. Класифікація (морфологічна, TNM). Клініка, діагностика та лікування (радикальні та симптоматичні операції). Реабілітація хворих.
53. Передпухлинні захворювання та рак прямої кишки. Класифікація (морфологічна, TNM). Клініка, діагностика та лікування (радикальні та симптоматичні операції). Реабілітація хворих.
54. Рак щитовидної залози. Класифікація (морфологічна, TNM). Клініка, діагностика та лікування. Реабілітація хворих.
55. Гіперплазія передміхурової залози. Рак передміхурової залози. Клініка, рання діагностика. Хірургічне лікування та гормонотерапія. Рак сечового міхура, клініка, діагностика, лікування.
56. Гематурія, види гематурії.
57. Гостра затримка сечі. Причини, діагностика, лікування. Анурія, її види, причини виникнення. Стадії гострої ниркової недостатності. Стадії хронічної ниркової недостатності.
58. Гострий паранефрит, клініка, діагностика, лікування.
59. Рак сечового міхура, клініка, діагностика, лікування.
60. Перекрут яєчка, клініка, діагностика, лікування.
61. Виразки шлунку. Особливості клінічного перебігу. Діагностика. Тактика лікування. Методи резекції шлунку та органозберігаючі операції. Профілактика ускладнень.
62. Виразкова хвороба дванадцятипалої кишки. Особливості клініки. Діагностика. Лікування. Методи резекції шлунку та органозберігаючі операції. Профілактика ускладнень.
63. Ускладнення виразкової хвороби. Перфорація виразки. Клініка Діагностика. Атипофі форми перебігу перфоративної виразки. Диференційна діагностика. Лікування.
64. Ускладнення виразкової хвороби. Стеноз і рубцеві деформації. Клініка, діагностика, хірургічне лікування. Передопераційна підготовка хворого зі стенозом пілоруса. Корекція білкового, вуглеводного та водно-солевого обмінів.
65. Передракові захворювання шлунку. Ознаки переходу в рак. Методи діагностики і лікування.
66. Шлунково-кишкові кровотечі. Етіологія. Клініка. Діагностика. Принципи консервативного, ендоскопічного та покази до оперативного лікування.
67. Шлунково-кишкові кровотечі виразкового походження. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика шлункових і легеневих кровотеч. Сучасні методи лікування.
68. Хвороби оперованого шлунку. Класифікація за О.О.Шалімовим. Демпінг-синдром. Причини. Класифікація. Клініка, діагностика. Хірургічне лікування.

69. Органічні захворювання оперованого шлунку. Види. Причини виникнення. Клініка, діагностика. Принципи лікування.
70. Постваготомний синдром. Причини, класифікація. Клініка, діагностика. Лікування.
71. Гострий панкреатит. Етіологія. Класифікація. Шкали оцінки важкості хворого на гострий панкреатит. Прогностичні критерії перебігу гострого панкреатиту. Клініка, діагностика, методи консервативного лікування.
72. Гострий панкреатит. Етіологія. Класифікація. Клініка, діагностика, покази та методи оперативного лікування.
73. Хронічний панкреатит. Етіологія. Класифікація. Клініка, діагностика, методи консервативного та оперативного лікування.
74. Кісти та нориці підшлункової залози. Етіологія. Класифікація. Клініка, діагностика, методи лікування.
75. Гормональноактивні пухлини підшлункової залози. Клініка, лікування.
76. Ехінококоз та альвеококоз печінки. Клініка, диференціальна діагностика, методи лікування. Абсцеси і кісти печінки. Класифікація. Клініка, діагностика, принципи лікування.
77. Цироз печінки і портальна гіпертензія. Види. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Принципи лікування асцитичного синдрому. Покази до оперативного лікування та основні типи операцій.
78. Хвороби та пошкодження селезінки. Клініка. Покази та методи оперативного лікування.
79. Жовчнокам'яна хвороба. Холедохолітіаз. Діагностика, ускладнення, лікування. Хвороба Кароллі.
80. Жовчнокам'яна хвороба. Синдром Міріззі. Класифікація. Клініка, діагностика. Покази і методи лікування.
81. Постхолецистектомічний синдром. Класифікація. Клініка. Діагностика. Принципи лікування.
82. Жовтяниці. Диференціальна діагностика жовтяниць. Механічна жовтяниця. Причини. Клініка. Діагностика. Сучасні методи лікування. Покази та методи оперативного лікування.
83. Гострий холангіт. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Принципи лікування.
84. Жовчні нориці. Причини. Клініка. Діагностика. Сучасні методи лікування. Покази до оперативного лікування. Види білідигестивних анастомозів. Види зовнішнього дренирування жовчних проток.
85. Гостра кишкова непрохідність. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.
86. Спайкова хвороба органів черевної порожнини. Етіологія. Клініка, діагностика. Ускладнення спайкової хвороби та їх лікування. Методи попередження спайкоутворення.
87. Перитоніт. Класифікація. Клініка. Діагностика. Принципи лікування.
88. Кишкові нориці. Класифікація. Етіологія. Клініка. Діагностика. Методи лікування.
89. Захворювання товстої кишки. Поліпоз, дивертикульоз товстого кишківника. Діагностика, лікування. Мегаколон у дорослих. Тріщини прямої кишки. Етіологія. Клініка. Діагностика та методи лікування.
90. Гострий апендицит. Ускладнення. Клініка. Діагностика. Лікування. Особливості у вагітних, дітей, осіб похилого віку.
91. Хвороба Крона. Етіологія, клініка, лікування.
92. Неспецифічний виразковий коліт. Клініка, діагностика. Консервативне лікування. Покази та методи хірургічних втручань.
93. Геморой. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка. Консервативне і оперативне лікування. Сучасні методи лікування геморою.
94. Гострі і хронічні парапроктити. Класифікація. Клініка. Діагностика. Методи оперативного лікування. Захворювання епітеліально-куприкових ходів. Клініка, діагностика, методи лікування.
95. Вентральні грижі. Класифікація. Клініка. Діагностика. Покази до оперативного лікування. Ускладнення гриж. Защемлена грижа. Тактика лікування.
96. Пахові грижі. Сучасні підходи до пластики гризових воріт.

97. Тіреотоксикоз. Патогенез. Класифікація. Діагностика. Покази до різних видів лікування. Ускладнення під час і після операції. Профілактика. Реабілітація.
98. Тіреїдити і струміти. Зоб Хашімото. Зоб Ріделя. Визначення. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика. Методи лікування.
99. Абсцес легень. Класифікація. Патогенез, клініка, діагностика. Лікування гострого і хронічного абсцесу легень. Диспансеризація та реабілітація хворих. Гангрена легень.
100. Гостра емпієма плеври. Класифікація. Патогенез. Клініка, діагностика. Лікування гострої і хронічної емпієми плеври. Піопневмоторакс. Пасивне та активне дренирування плевральної порожнини.
101. Закрита травма грудної клітки. Класифікація. Переломи ребер. Клініка. Діагностика. Лікування. Види новокаїнових блокад. Флотуючі переломи ребер: принципи лікування. Пневмоторакс. Гемоторакс. Поранення магістральних бронхів.
102. Поранення серця. Клініка, діагностика поранень серця. Принципи лікування. Покази та методика пункції перикарду. Ранні та пізні ускладнення поранень серця.
103. Доброякісні пухлини легень, трахеї та бронхів. Види. Методи діагностики. Принципи хірургічного лікування. Пухлини і кісти середостіння. Класифікація. Клініка. Спеціальні методи обстеження. Принципи лікування. Доброякісні пухлини стравоходу. Клініка, діагностика, Лікування
104. Медіастиніт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування. Дивертикули стравоходу. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Хімічні опіки стравоходу. Перша допомога і принципи лікування в залежності від періоду протікання. Профілактика рубцевих звужень стравоходу. Види бужування
105. Ахалазія стравоходу. Патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування. Рубцеві звуження стравоходу. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Принципи консервативного і хірургічного лікування. Види пластичних операцій при непрохідності стравоходу.
106. Діафрагмальні грижі. Класифікація. Клініка, діагностика, покази і методи оперативного лікування. Релаксація діафрагми. Клініка, діагностика, методи пластики діафрагми.
107. Аневризми кровоносних судин. Класифікація, клініка, діагностика, лікування.
108. Оклюзійні захворювання артерій. Ступені хронічної ішемії нижніх кінцівок. Методи діагностики. Диференційна діагностика. Принципи хірургічного лікування. Облітеруючий атеросклероз судин. Класифікація, клініка, діагностика, принципи консервативного і оперативного лікування. Синдром Леріша. Особливості клініки і лікування. Облітеруючий ендартеріїт. Етіологія, клініка, методи діагностики. Консервативне лікування. Покази і методи оперативного лікування.
109. Тромбози і емболії магістральних артерій. Причини. Клініка, діагностика. Степені гострої ішемії кінцівок. Лікування.
110. Абдомінально-ішемічний синдром. Клініка. Діагностика. Методи лікування. Тромбоз мезентеріальних судин. Клініка, діагностика, консервативні та оперативні методи лікування.
111. Варикозне розширення вен. Етіологія, патогенез. Клініка. Діагностика. Методи визначення прохідності вен, оцінка стану клапанного апарату і комунікантних вен. Покази і протипокази до консервативного та оперативного лікування. Методи операцій.
112. Тромбофлебії поверхневих вен нижніх кінцівок. Класифікація, клініка, діагностика. Методи лікування. Тромбоз глибоких вен нижніх кінцівок. Клініка, діагностика, покази і методи лікування. Посттромбофлебітичний синдром. Класифікація, патогенез, клініка, діагностика. Методи визначення прохідності глибоких вен. Методи лікування. Недостатність лімфатичної системи. Класифікація лімфостазу. Клініка, діагностика. Консервативне і хірургічне лікування.
113. Тромбоемболія легеневої артерії. Причини виникнення. Клініка, діагностика. Лікування. Профілактика.
114. Антикоагулянтна і фібринолітична терапія. Прямі і непрямі антикоагулянти. Правила застосування. Профілактика кровотеч. Контроль ефективності антикоагулянтної терапії.
- 115.** Ендovasкулярна хірургія. Основні види. Покази до виконання. Перспективи використання. Мікрохірургія.

116. Набуті вади серця. Класифікація, стадії порушення кровообігу, діагностика, покази і протипокази до оперативного лікування.
117. Інтервенційне та хірургічне лікування аритмій.
118. Ішемічна хвороба серця. Клініка, діагностика, Покази до коронарографії. Інтервенційні та хірургічні методи лікування ішемічної хвороби серця
119. Структура санітарних втрат хірургічного профілю у сучасній війні. Організація хірургічної допомоги при масових ураженнях. Медичне сортування поранених та обпечених, його значення в організації медичної допомоги на етапах евакуації.
120. Визначення ступенів крововтрати на етапах медичної допомоги. Методи остаточної зупинки кровотечі на етапах медичної евакуації.
121. Особливості вогнепальних поранень у сучасній війні. Морфологічні зміни у тканинах при вогнепальних пораненнях.
122. Вогнепальні переломи. Частота, клініка, діагностика. Лікування на етапах медичної евакуації.
123. Бойові ушкодження шиї. Діагностика та надання першої лікарської допомоги, лікування на етапах медичної евакуації.
124. Бойові ушкодження грудної клітки. Діагностика та надання першої лікарської допомоги, лікування на етапах медичної евакуації.
125. Бойові ушкодження хребта та спинного мозку. Діагностика, транспортування. Лікування на етапах медичної евакуації.
126. Бойові ушкодження живота. Хірургічна допомога пораненим у живіт та їх сортування.
127. Надання першої лікарської допомоги пораненим з ушкодженням сечостатевої системи на етапах медичної евакуації.
128. Синдром компресії головного мозку. Діагностика, лікування на етапах медичної евакуації.
129. Визначення площі та глибини опіків у військово-польових умовах. Опікова хвороба, періоди. Опіки напалмом, їх особливості.
130. Травма сечового міхура, клініка, діагностика, методи лікування.
131. Травма нирки, клініка, діагностика, лікування.
132. Травматичні пошкодження уретри, клініка, діагностика, лікування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. LauraJ. Moore, "CommonProblemsinAcuteCare Surgery" 2017, ISBN: 3319427903 2nd edition, 507 pages
2. Stephen M Cohn and Steven T Brower. Surgery: Evidence-Based Practice / ISBN: 1607951096.- 2012.- 1016 pages
3. Novitsky, Yuri W. Hernia Surgery: Current Principles/ ISBN-10: 3319274686.- 2016 .- 532 pages
4. Margaret Farquharson, James Hollingshead, Brendan Moran. Textbook of Operative General Surgery (10th Edition) / ISBN: 1444175920.- 2014 .- 560 Pages.
5. Deepak Kalaskar. Textbook of Plastic & Reconstructive Surgery/ ISBN: 1910634379.- 2016.- 491 Pages.
6. Bruce George, Richard Guy, "Colorectal Surgery: Clinical Care and Management" / ISBN-10: 1118674782.- 2016 .- 352 pages
7. Advanced Trauma and Surgery / ISBN-10: 9811024243.- 2016.- 451 pages
8. Emergency Surgery Course (ESC®) Manual: The Official ESTES/AAST Guide/ ISBN-10: 3319213377.-2016 .- 252 pages.

9. Harold Ellis and Sir Roy Calne, "General Surgery, 13th Edition" / ISBN: 1118742052.- 2016 .- 424 pages.
10. MamtaSwaroop (Editor), Sanjay Krishnaswami .Academic Global Surgery/ ISBN-10: 3319142976 .- 2016 .- 144 pages.
11. Lim, COL Robert B. Surgery During Natural Disasters, Combat, Terrorist Attacks, and Crisis Situations / ISBN-10: 3319237179.- 2016.- 228 pages.
12. T.K. Chattopadhyay. GI Surgery Annual: Volume 22 / ISBN: 9811020094.- 2017.- 237 Pages.
13. Хірургія: Підручник, том I (загальна хірургія) / За ред. Березницького Я.С., Захараша М.П., Мішалова В.Г., Шидловського В.О. - Дніпропетровськ: РВА"Дніпро-УАБ", 2006.- 443 с.
14. Хірургія: Підручник, том II (клінічна хірургія для студентів 4, 5, 6 курсів) / За ред. Березницького Я.С., Захараша М.П., Мішалова В.Г. - Дніпропетровськ: РВА"Дніпро-УАБ", 2007. - 627 с.
15. Хірургія: Підручник, том III (базовий підручник для первинної спеціалізації з хірургії), книга 2 (клінічна хірургія) / За ред. Березницького Я.С., Захараша М.П., Мішалова В.Г. - Дніпропетровськ: РВА"Дніпро-УАБ", 2011. - 782 с.
16. Хірургія: Підручник, том III (базовий підручник для первинної спеціалізації з хірургії), книга 2 (клінічна хірургія) / За ред. Березницького Я.С., Захараша М.П., Мішалова В.Г. - Дніпропетровськ: РВА"Дніпро-УАБ", 2011. - 782 с.
17. Хірургія: Підручник, том III (базовий підручник для первинної спеціалізації з хірургії), книга 3 (суміжні спеціальності для хірурга-інтерна) / За ред. Дзяка Г.В. - Дніпропетровськ: РВА"Дніпро-УАБ", 2011. - 827с.
18. Хірургічні хвороби: Підручник / За ред. П.Г. Кондратенка. - Х.: Факт, 2006. -816с.
19. Хірургія: підручник / за ред. П.Г. Кондратенко. - К.: Медицина, 2009. - 968 с.
20. Клінічна хірургія / за ред. Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Сасенка, Г.В. Книшова. -Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - Т. 1. - 536 с.
21. Клінічна хірургія / за ред. Л.Я. Ковальчука, В.Ф. Сасенка, Г.В. Книшова. -Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - Т. 2. - 504 с.
22. Шидловський В.О., Захараш М.П. Факультетська хірургія. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. - 657с.
23. Хірургія / М.П. Захараш, О.І. Пойда, М.Д. Кучер. - К.: Медицина, 2006. - 656 с.
24. Лекції з госпітальної хірургії: Навч. посібник / за ред.. В.Г. Мішалова. - 2-е вид., доп. і переробл. - К.: Видавничий дім "Асканія", 2008. - Т. 1. - 287 с.
25. Лекції з госпітальної хірургії: Навч. посібник / за ред.. В.Г. Мішалова. - 2-е вид., доп. і переробл. - К.: Видавничий дім "Асканія", 2008. - Т. 2. - 382 с.
26. Назаренко Г.И., Кишкун А.А. Клиническая оценка лабораторных исследований. - М.: Медицина, 2000. -350 с.
27. Хирургическая операция: расстройство гомеостаза, предоперационная подготовка, послеоперационный период / Макшанов И.Я., Гарелик П.В., Дубровщик О.И. - Минск: Интерпрессервис; Книжный дом, 2002. - 416 с.
28. 50 лекций по хирургии / Под ред. В.С. Савельева. - М.: МедиаМедика. - 2003. - 406с.
29. Сипливый В.А., Дронов А.И., Конь Е.В. Оценка тяжести хирургического больного. - К.: Науковий Світ, 2004. - 101с.
30. Гарин А.М., Базин И.С. Десять наиболее распространенных злокачественных опухолей. - М.: КМК, 2006. - 266 с.
31. Сипливый В.А., Дронов А.И., Конь Е.В., Евтушенко Д.В. Антибиотики и антибактериальная терапия в хирургии. - 2006. - 88 с.
32. Кондратенко П.Г., Стукало А.А., Раденко Е.Е. Гастроинтестинальная эндоскопия: Практическое руководство. - Донецк, 2007. - 374 с.

33. Кондратенко П.Г., Соболев В.В. Хирургическая инфекция. - Донецк, 2007.-512 с.
28. Нейронные сети. СТАТИСТИКА И МОДЕЛИ ИХ РАБОТЫ; пер. с англ. - М., 2001. - 182с.
33. Брюсов П.Г., Нечаев Э.А. Военно-полевая хирургия. - М.: ГЭОТАР, 1996. -414 с.
34. Невідкладна хірургія: Керівництво для лікарів / За ред. Ковальчука Л.Я. -Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 288 с.
35. Неотложная хирургическая гастроэнтерология: руководство для врачей / Под ред. А.А. Курыгина, Ю.М. Стойка, С.Ф. Багненко. - СПб.: Питер, 2001. - 480 с.
36. Бисенков Л.Н., Зубарев П.Н., Трофимов В.М. Неотложная хирургия груди и живота: руководство для врачей. - СПб.: Гиппократ, 2002. - 512 с.
37. Радзиховський А.П., Бабенко В.І. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини. - К.: Фенікс, 2002. - 320 с.
38. Шайн М. Здравый смысл в неотложной абдоминальной хирургии / Пер. с англ. и ред. Б.Д. Савчука. - М.: ГЭОТАР-МЕД, 2003. - 272 с.
39. Семенов Г.М. Неотложные оперативные вмешательства в экстремальных ситуациях. - Питер, 2004. - 380 с.
40. Травматическая болезнь и ее осложнения / под ред. СЛ. Серезнева, С.Ф. Багненко, Ю.Б. Шапота, А.А. Курыгина. - СПб.: Политехника, 2004. - 414 с.
41. Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости / Под ред. В.С. Савельева. - М.: Триада-Х, 2005. - 640с.
42. Конькова М.В. Диагностическая и интервенционная сонография в неотложной абдоминальной хирургии. - Донецк: Новый мир, 2005. - 300с.
43. Осложнения в хирургии живота: Руководство для врачей / под ред. В.В. Жебровского. - М.: ООО „Медицинское информационное агенство", 2006. 448с.

Допоміжна

1. Абакумов М.М. Булава Г.В. Повреждение груди, живота и иммунная система. - М.: ООО «СТРОМ», 2006. - 176с.
2. Пронін В.О., Бойко В.В. Патологія червоподібного відростка та апендектомія. - Х.: СІМ, 2007. - 271 с.
3. Гальперин Э.И. Ошибки и опасности в хирургии желчных путей.-М.: Медицина, 1998.- 236С
4. Гепатобилиарная хирургия: Руководство для врачей / Под ред. НА. Майстренко, И.А. Нечая. - СПб.: Специальная Литература, 1999. - 268 с.
5. Русин В.І., Переста Ю.Ю., Русин В.В., Шніцер Р.І. Гострий холецистит. -Ужгород, 2001.-248 с.
6. Экстренная хирургия желчных путей / Руководство для врачей / Под ред. профессора П.Г. Кондратенко. - Донецк: ООО „Лебедь", 2005. - 434 с.
7. Гальперин Э.И., Ветшев П.С. Руководство по хирургии желчных путей. - М.: Виодар, 2006. - 568с.
8. Ничитайло М.Е., Скумс А.В. Повреждения желчных протоков при холецистэктомии и их последствия: [Монография]. - К.: Макком, 2006. - 344 с.
9. Шевчук М.Г., Ткачук О.Л., Шевчук І.М. Постдекомпресійні дисфункції печінки у хворих на обтураційну жовтяницю. - Івано-Франківськ: ІФДМУ, 2006. -212 с.
10. Бойко В.В., Криворучко И.А., Шевченко Р.С. Острый панкреатит. Патофизиология и лечения. - Х.: Торнадо, 2002. - 288 с.
11. Русин В.І., Болдіжар О.О., Русин А.В., Болдіжар П.О., Румянцев К.Є. Гострий панкреатит. Псевдокісти підшлункової залози. - Ужгород, 2006. - 204с.
12. Савельев В.С., Филимонов В.И., Бурневич С.З. Панкреонекроз. - М.: ООО „Медицинское информационное агенство", 2008. - 264 с.
13. Кондратенко П.Г., Васильев А.А., Конькова М.В. Острый панкреатит-Донецк, 2008.- 352с.

14. Ничитайло М.Е., Пидмурняк А.А. Острый послеоперационный панкреатит. - Хмельницкий, 2011. - 392 с.
15. Вербицкий В.Г., Багненко С.Ф., Курыгин А.А. Желудочно-кишечные кровотечения язвенной этиологии. - СПб.: Политехника, 2004. - 242 с.
16. Кондратенко П.Г., Смирнов Н.Л., Раденко Е.Е. Острое кровотечение в просвет органов пищеварительного канала. - Донецк, 2006. - 420 с.
17. Ерюхин И.А., Петров В.П., Ханевич М.Д. Кишечная непроходимость: Руководство для врачей. - СПб: Питер, 1999. - 443 с.
18. Шальков Ю.Л., Гамидов А.Н. Спаечный синдром. - Х.: Коллегиум, 2010. -244 с.
19. Радзиховский А.П., Бобров О.Е., Нейштетик В.Я. Очерки хирургии перитонита. - К.: Фенікс, 2000. - 156 с.
20. Годлевський А.І., Шапринський В.О. Післяопераційний перитоніт: Монографія. - Вінниця: Нова книга, 2001. - 240 с.
21. Радзиховский А.П., Бобров О.Е., Ткаченко А.А. Релапаротомия. - Київ, 2001. - 359 с.
22. Мільков Б.О., Білоокий В.В., Ахтемійчук Ю.Т. Місцевий перитоніт. -Чернівці: Прут, 2001. - 256с.
23. Гнойный перитонит / Под ред. Цыганенко А.Я. - Харьков: ХГМУ, 2002. -280 с.
24. Гостищев В.К., Сажин В.П., Авдовенко А.Л. Перитоніт. - М.: ГЭОТАР-МЕД, 2002. - 240 с.
25. МільковБ.О., Білоокий В.В. Біліарний перитоніт. - Чернівці: Прут, 2003. -152 с.
26. Ханевич М.Д., Селиванов Е.А., Староконь П.М. Перитонит: Инфузионно-трансфузионная и детоксикационная терапия. - М.: МедЭкспертПресс, 2004. -205с.
27. Саенко В.Ф., Десятерик В.И., Перцева Т.А., Шаповалюк В.В. Сепсис и полиорганная недостаточность. - Кривой Рог: Минерал, 2005. - 466с.
28. Перитонит: Практическое руководство / Под ред.. В.С. Савельева, Б.Р. Гельфанда, М.И. Филимонова. - М.: Литтерра, 2006. - 208 с.
29. Сидорчук Р.І. Абдомінальний сепсис. - Чернівці: Вид-во БДМУ, 2006. - 482 с.
30. Козлов В.К. Сепсис: этиология, патогенез, концепция иммунотерапии. - К.: «АННА - Т», 2007. - 296с.
31. Перитоніт - одвічна проблема невідкладної хірургії / Монографія / за ред. В.П. Польового, В.В. Бойко, Р.І. Сидорчука. - Чернівці: Медуніверситет, 2012. -376 с.
32. Ороховский В.И. Основные грыжесечения. - Ганновер, Донецк: МУНЦЭХ, КИТИС, 2000.-236с.
33. Жебровский В.В. Хирургия гриж живота и эвентераций. - Симферополь: Бизнес-Информ, 2002. - 440 с.
34. Воскресенский П.К., Емельянов СИ., Ионова Е.А. Ненатяжная герниопластика / Под ред. В.Н. Егиева. - М.: Медпрактика. - 2002. - 148 с.
35. Егиев В.Н., Воскресенский П.К. Атлас оперативной хирургии грыж. - М.: Медпрактика. - 2003. - 228 с.
36. Тимошин А.Д., Юрасов А.В., Шестаков А.Л. Хирургическое лечение паховых и послеоперационных гриж брюшной стенки. - М.: Триада-Х, 2003. - 144 с.
37. Жебровский В.В. Хирургия гриж живота. - М.: ООО МИА, 2005. - 384 с.
38. Политравма (организационных, тактические и методологические проблемы) / Л.Н. Анкин. - М.: МЕДпресс-информ, 2004. - 176 с.
39. Хирургия тяжёлых повреждений при политравме / П.Н. Замятин, Н.К. Голобородько, В.В. Бойко; под общ. ред. В.Т. Зайцева. - Х.: Консум, 2004. - 137 с.
40. Соколов В.А. Множественные и сочетанные травмы. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.-512 с
41. Бойко В.В., Замятин П.Н., Удербасев Н.Н., Скорый Д.И., Наконечный Е.В. Хирургия повреждений печени. - Х., 2007. - 240 с.
42. Закрита травма живота / В.В. Бойко, М.Г. Кононенко. - Харків, 2008. - 528 с.
43. Юдин Е.С. Этюды желудочной хирургии. - Москва, 2003. - 423 с.
44. Харченко Н.В. Клиническая гастроэнтерология. - К.: Здоров'я, 2000. - 560с.
45. Трансплантация печени / под ред. А.С. Никоненко. - 3.: ВПК, 2000. - 208 с.
46. Русин В.І., Русин А.В., Переста Ю.Ю. Хірургічне лікування портальної гіпертензії. Атлас. - Ужгород, 2001. - 92 с.

47. Хазанов ИА. Функциональная диагностика болезней печени. - М.: Медицина, 2003. - 304с.
48. Патютко Ю.И. Хирургическое лечение злокачественных опухолей печени. -М.: Практическая медицина, 2005. - 234 с.
49. Русин В.І., Сипливий В.О., Русин А.В., Береснев О.В., Рум'янцев К.Е. Декомпенсований цироз печінки. - Ужгород, 2006. - 229с.
50. Желчеотводящие анастомозы в билиарной хирургии / В.М. Копчак, И.В. Хомяк, В.Г. Мишалов и др. - К.: Лига - Информ, 2004. - 123 с.
51. Минимально инвазивная хирургия патологии желчных протоков: Монография / М.Е. Ничитайло, В.В. Грубник, А.Л. Ковальчук и др. - К.: Здоров'я, 2005. - 424 с.
52. Лапароскопические технологии и их интеграция в билиарную хирургию: Монография / А.В. Малоштан, В.В. Бойко, А.М. Тищенко, И.А. Криворучко. - Х.: СИМ, 2005.-367 с.
53. Бойко В.В., Клименко Г.А., Малоштан О.В. Холедохолітіаз (Діагностика та оперативне лікування). Монографія. - Х.: Нове слово, 2008. - 214 с.
54. Видеоэндоскопическая диагностика и минимально инвазивная хирургия холелитиаза: монография / М.Е. Ничитайло, В.В. Грубник, И.А. Лурин и др. - К.: ВСИ "Медицина", 2013. - 296 с.
55. Желчеотводящие анастомозы в билиарной хирургии / В.М. Копчак, И.В. Хомяк, В.Г. Мишалов и др. - К.: Лига - Информ, 2004. - 123 с.
56. Минимально инвазивная хирургия патологии желчных протоков: Монография / М.Е. Ничитайло, В.В. Грубник, А.Л. Ковальчук и др. - К.: Здоров'я, 2005. - 424 с.
57. Лапароскопические технологии и их интеграция в билиарную хирургию: Монография / А.В. Малоштан, В.В. Бойко, А.М. Тищенко, И.А. Криворучко. - Х.: СИМ, 2005.-367 с.

Інформаційні ресурси

Сайт кафедри http://www.vnmu.vn.ua/кафедри/клінічні_кафедри/кафедра_хірургії_медичного_факультету_№2
Бібліотеки – <http://library.vnmu.edu.ua>